

เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ค.ศ. 2006 – 2009

ดร. ดำรงค์ ฐานดี

ผู้อำนวยการศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

“Northeast Asia in 2006-2009,” written by Dr. Damrong Thandee, illustrates the development of relationship between China, South Korea, and Japan during the second-half of 2000s. In this period these countries have more than ever strengthened the path of harmony and economic integration as compared to the periods of 19-20th centuries where confrontation and wars prevailed. Major contribution to such cooperation are those of the global financial crisis and the threat of North Korean nuke bringing these countries together to encounter against the chaos. However, despite intensively adopting the Soft Power diplomacy, arm races dramatically increase as they deploy the most sophisticated and high-tech weapons of mass destruction. Such phenomenon in part is due to the fact that North Korea had successfully nuke- and ballistic missile-tested.

ในช่วงเวลา 3 ปี สถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจของจีน เกาหลีใต้ และ ญี่ปุ่น รวมทั้งของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว บางครั้งก็ผันแปรกลับไปกลับมา ทำให้มีความยากยิ่งที่จะทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ถูกต้องแม่นยำดังที่เคยกระทำกันมาในอดีต การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำไปสู่การสร้างรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ทั้งสามที่สลับซับซ้อนยิ่งขึ้น อีกทั้งแต่ละประเทศก็ประสบกับความลำบากในการกำหนดนโยบายในการสร้างความสัมพันธ์ที่นำไปสู่สันติภาพที่มั่นคงยั่งยืนได้ เท่าที่ปรากฏอย่างเห็นได้ชัดก็คือ บางนโยบายต้องผันแปรเป็นรายวัน เป็นรายเดือนมากกว่าที่จะสามารถกำหนดเป็นนโยบายระยะยาวได้

อย่างไรก็ตาม แม้การเปลี่ยนแปลงยังผลให้มีเพียงการกำหนดนโยบายระยะสั้น แต่ก็ไม่ได้ทำให้กรอบความสัมพันธ์หลักโอเนนไปตามสถานการณ์ที่พลิกผันได้มากนัก เพราะหากมองลึกๆ ลงไปแล้ว จะเห็นได้ว่า นโยบายที่เป็นกรอบใหญ่ของแต่ละประเทศยึดถือ ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และความมั่นคง ก็ยังคงตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ของชาติของตนเอง และตามข้อผูกพันทางประวัติศาสตร์ที่แต่ละชาติมีต่อกัน

ข้อมูลในบทความนี้ จะกล่าวสรุปถึงพัฒนาการของแต่ละสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อเติมเต็มให้เรื่องราวของประเทศในภูมิภาคแถบนี้ได้รับการบันทึกไว้จนถึงปัจจุบัน (ต้นปี ค.ศ. 2009 ที่เขียนต้นฉบับนี้ขึ้น)* พร้อมกันนี้ได้เสนอแนวทางที่อาจนำไปสู่การวิจัยในอนาคต โดยเฉพาะแนวคิดเรื่อง Soft power – Hard power – Smart power ที่อาจนำมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือในยุคใหม่อย่างละเอียดต่อไป

สถานการณ์ทางการเมือง

จีน

การเมืองของจีนมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพที่สุดในภูมิภาค โดยที่ประชุมสภาประชาชนแห่งชาติซึ่งเปิดการประชุมครั้งที่ 11 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม ค.ศ. 2008 ได้เลือกนายหู จินเทาเป็นประธานาธิบดีต่อไปอีกหนึ่งสมัยเป็นเวลา 5 ปี อีกทั้งให้นายเหวิน เจียเป่าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกวาระหนึ่งเช่นกัน การเลือกผู้นำของจีนเป็นสิ่งที่ไม่อยู่เหนือความคาดหมายของคนทั่วไปนัก ทั้งนี้เพราะการปกครองในระบบสังคมนิยมนี้ ผู้นำจะดำรง

ตำแหน่งเป็นทั้งเลขาธิการพรรคและประธานคณะกรรมการกลางป้องกันประเทศซึ่งเป็นหน่วยงานดูแลกองทัพ ทำให้เขามีอำนาจเหลือล้น สามารถครอบครองอำนาจต่อไปได้ รวมทั้งมีอิทธิพลต่อการเลือกทายาททางการเมืองในอนาคตอีกด้วย ดังนั้น ผู้แทนของสภาประชาชนแห่งชาติราว 3,000 คน ได้เลือกนายซี จิ้นผิง วัย 54 ปีให้ดำรงตำแหน่งรองประธานาธิบดี ซึ่งคาดการณ์กันว่า เป็นการวางตัวให้เขาเป็นผู้สืบทอดตำแหน่งประธานาธิบดีในสมัยหน้า อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ได้รับเลือกให้อยู่ในกลุ่มผู้นำในพรรค เช่น นายหลี่ หยวนเฉา นายโจว เสี่ยวฉาน เป็นอาทิ ก็มีสิทธิ์ที่จะได้เลือกให้เป็นผู้นำรุ่นที่ 5 ได้เช่นกัน

ความเป็นปีกแผ่นในการครอบครองอำนาจของเหล่ากลุ่มผู้นำของจีนที่มีสายสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นกับประธานาธิบดี ทำให้เสถียรภาพทางการเมืองมีความเข้มแข็งยิ่ง กลุ่มผู้นำในยุคนี้ได้ใช้ความรู้ความสามารถในการวางนโยบายและโครงการในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมุ่งพัฒนาภูมิภาคตะวันตกของประเทศ การพัฒนาชนบท และการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศให้บรรลุผลตามเป้าหมาย อนึ่ง อำนาจที่กระจุกตัวที่ศูนย์กลางมีผลให้การตัดสินใจดำเนินการแก้ไขปัญหาภายในประเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังเช่น กรณีการช่วยเหลือผู้ประสบเคราะห์กรรมจากแผ่นดินไหว (เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ. 2008 เกิดแผ่นดินไหวขนาด 7.9 ริกเตอร์ ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวง โดยมีผู้เสียชีวิตราว 69,227 คน บาดเจ็บ 374,176 คน ผู้ไร้ที่อยู่อาศัย 4.8 ล้านคน) และกรณีการจับกุมผู้ก่อให้เกิดสารเมลามีนปนเปื้อนในนมและผลิตภัณฑ์จากนม (ในช่วงต้นของปี ค.ศ. 2008 พบว่ามีสารเมลามีนปนเปื้อนในอาหารสัตว์ ทำให้สุนัขเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ต่อมา ในวันที่ 28 กันยายน ค.ศ. 2008 พบว่ามีสารเมลามีนผสมในนมเลี้ยงเด็กและทารก ทำให้เด็กป่วยจำนวนราว 53,000 คน และเสียชีวิต 4 คน ทางกรจึงได้ตรวจสอบนมผงและผลิตภัณฑ์จากนม พบว่ามีสารปนเปื้อนอยู่ในระดับสูงเกินกว่ามาตรฐานมาก ก่อให้เกิดการตรวจสอบอย่างกว้างขวางไปทั่วโลก จึงได้ทำลายนมผงและผลิตภัณฑ์จากนมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งบางประเทศได้ระงับการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากจีน ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวง) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การใช้อำนาจเบ็ดเสร็จของกลุ่มผู้นำก่อให้เกิดผลที่น่าสะพรึงกลัวเช่นกัน โดยจีนได้ถูกกล่าวหาว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่องและตลอดมา ดังตัวอย่างเช่น การเข้ารีตที่อยู่อาศัยของประชาชนเพราะรัฐต้องการนำที่ดินไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น แม้จะมีการจ่ายค่าชดเชยให้แต่ก็น้อยมากจนไม่อาจไปหาซื้อที่อยู่ใหม่ได้ การจัดชาวธิเบตที่ขมูมต่อต้านรัฐบาลจีนในปี ค.ศ. 2008 และการขจัดกลุ่มแบ่งแยกดินแดนชาวคาซัคที่ต้องการแยกตัวเป็นอิสระจากการปกครองของจีน เป็นต้น นอกจากนี้ รัฐบาลจีนไม่ได้เปิดเผยจำนวนนักโทษทางการเมืองที่ถูกจับกุมคุมขัง รวมทั้งการดูแลนักโทษเหล่านั้นว่าเป็นไปตามหลักสากลหรือไม่เพียงใด อนึ่ง รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนได้กล่าวว่าย้าแล้ว ย้าอีกว่า ห้ามรัฐบาลและองค์กรสากลอื่นใดเข้าไปแทรกแซง โดยรัฐบาลจีนมักประกาศว่าประเทศอื่นไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับกิจการภายในของจีน

เหตุการณ์ที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ การเดินทางของผู้นำจีนไปเยือนประเทศต่างๆ ในทวีปแอฟริกาและละตินอเมริกาอย่างต่อเนื่องในช่วงหลังของทศวรรษ 2000 โดยให้ความช่วยเหลือทุกอย่างแก่ประเทศเหล่านั้นตามที่ประสงค์ อีกทั้งได้เพิ่มแสนยานุภาพทางการทหารและอาวุธแก่กองทัพของตนด้วยงบประมาณจำนวนมหาศาล (ดังจะได้กล่าวอย่างละเอียดในหัวข้อถัดไป) ทำให้ผู้สังเกตการณ์ทั่วโลกต่างจับจ้องด้วยความสงสัยว่า พฤติกรรมของจีนดังกล่าวได้กระทำผิดแผกแตกต่างจากคำประกาศของผู้นำจีนที่ย้ำเสมอว่า จีนจะไม่แสวงหาการเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลเหนือประเทศต่างๆ ทั่วโลก (hegemony)

เกาหลีใต้

การเมืองของเกาหลีใต้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากที่สุดประเทศหนึ่งที่ใช้ระบบการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงผู้นำประเทศเป็นผลมาจากการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งที่ 17 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ. 2007 ที่ประชาชนได้เลือกนายลีเมียงบักแห่งพรรค Grand National Party (GNP) ด้วยคะแนนเสียงถึงร้อยละ 48.7 ของผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด ต่อมา ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2008 นายลีได้เข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ

นายดี เมียงบั๊กคือใคร

นายดี เมียงบั๊กมีอายุครบ 66 ปี ในวันเลือกตั้ง เขาได้รับสมญาว่า “Bulldozer” ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารของบริษัทฮุนไดวิศวกรรมและการก่อสร้างในช่วงทศวรรษ 1960 – 1970 และเคยเป็นนายกเทศมนตรีนคร โซลในระหว่างปี ค.ศ. 2002 – 2006 โดยได้ทำโครงการสร้างเมืองสกาไฮให้แก่นครหลวงแห่งนี้ด้วยการปรับปรุงท่อระบายน้ำรวมทั้งปรับปรุงให้เมืองหลวงมีสภาพน่าอยู่ ทำให้เขาได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อมโดยแท้ ก่อนที่จะเสนอตัวรับใช้ประเทศด้วยการสมัครเป็นประธานาธิบดี

ภรรยาเขาชื่อ นางคิม ยุนอ็อก มีธิดา 3 คนและบุตร 1 คน นายดีนับถือศาสนาคริสต์ แต่เขาไม่ได้รับใช้ชาติในการเป็นทหารเพราะได้รับการยกเว้นอันเป็นผลมาจากปัญหาทางด้านระบบการหายใจ

เขาเกิดวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ. 1941 ที่เขตฮิราโน จังหวัดโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น ที่ซึ่งพ่อของเขาทำงานในไร่ปศุสัตว์ที่นั่น พื้นที่ที่สงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลงเมื่อปี ค.ศ. 1946 ครอบครัวนี้ก็อพยพกลับไปอาศัยอยู่ในประเทศเกาหลีที่เมืองโปฮาง จังหวัดเคียงซังเหนือ เขาเป็นลูกคนที่ห้าของครอบครัวโดยมีพี่น้องชายหญิงอีกหกคน ในชีวิตเยาว์วัยนั้นเขาได้ช่วยมารดาขายของเล็กๆ น้อยๆ ได้แก่ ไอศกรีม ขนมปัง เสื้อผ้า ไม้ขีดไฟ และขนมลูกอม

เขาเข้าเรียนชั้นมัธยมตอนปลาย ชื่อ Dongji Commercial High School ในชั้นที่เปิดสอนภาคตอนเย็น เมื่อเรียนจบ ก็เดินทางเข้าสู่กรุงโซลเพื่อหาทางเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เขาต้องทำงานเก็บขยะในขณะที่เรียนที่โรงเรียนกวควิซา และสามารถสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเกาหลี (Korea University) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำแห่งหนึ่งของประเทศ และเรียนจบในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ประสบการณ์ในรั้วมหาวิทยาลัยที่กลายเป็นพื้นฐานชีวิตทางการเมือง ได้แก่ การได้รับเลือกเป็นประธานนักศึกษา และการเข้าร่วมขบวนการนักศึกษาภายนอกมหาวิทยาลัย ดังเช่น เข้าร่วมเดินขบวนต่อต้านการสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีใต้กับญี่ปุ่นใน

ค.ศ. 1964 โดยมีนักศึกษาเข้าร่วมเดินขบวนเป็นจำนวนมาก จากการเข้าร่วมต่อต้านในครั้งนั้น ทำให้เขาถูกเก็บประวัติและกลายเป็นอุปสรรคต่อการหางานทำหลังจากที่เรียนจบ

- นักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ

ในปี ค.ศ. 1965 เขาเข้าทำงานในบริษัทฮุนไดวิศวกรรมและการก่อสร้าง ซึ่งในช่วงแรกนั้น บริษัทนี้มีคนทำงานเพียง 90 คน ต่อมาได้มีการขยายตัวออกไปรับงานในประเทศต่างๆ แถบตะวันออกกลางอย่างกว้างขวาง ทำให้บริษัทภายใต้การนำของเขาเจริญรุ่งเรืองเรื่อยมา และแตกสาขาออกไปรับงานต่างประเทศในหลายทวีป รวมทั้งประเทศไทยด้วย เขาจึงได้รับฉายาว่า Bulldozer เพราะเป็นผู้ผลักดันให้กิจการขยายตัวและทำงานที่ท้าทายทุกรูปแบบ

สำหรับหน้าที่การงานนั้น เขาได้รับเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารภายหลังที่เข้าทำงานได้ 5 ปี และเป็นประธานบริษัทในปี ค.ศ. 1977 เรื่อยมาจนกระทั่งเขาลาออกภายหลังที่ทำงาน ณ. ที่แห่งนี้เป็นเวลา 27 ปี และบริษัทมีพนักงานเพิ่มเป็น 160,000 คน จากนั้นเขาก็หันมาเล่นการเมือง

ในช่วงที่เขาทำงานอยู่กับบริษัทฮุนไดวิศวกรรมและการก่อสร้างนั้น เป็นช่วงเวลาที่เขาได้ทำงานในภาคธุรกิจจนประสบความสำเร็จ ในขณะเดียวกัน ก็ได้สร้างความมั่งคั่งให้กับตัวเองด้วย กล่าวคือ ทศวรรษที่ 1970 - 1990 เป็นยุคที่เกาหลีได้ตื่นตัวในธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ ราคาที่ดินมีการผันแปรค่อนข้างสูงและรวดเร็ว ในยุคนี้เองที่ได้สร้างความมั่งคั่งให้กับตัวเขาด้วยการทำธุรกิจทางด้านนี้ด้วย ซึ่งได้สร้างผลกำไรมหาศาลจากการซื้อขายที่ดิน (การเก็งกำไร) เป็นจำนวนเงินถึง 40 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ทีเดียวนี่เอง การติดต่อทำธุรกิจการก่อสร้างยังผลให้เขาได้แสดงบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวกับอดีตนายกรัฐมนตรี กวนยู อดีตนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด อดีตนายกรัฐมนตรีเจียง เจ๋อหมิน และอดีตนายกรัฐมนตรีมิคาอิล กอร์บาชอฟ เป็นต้น

- นายเทศมนตรีนครโซล

ตำแหน่งทางการเมืองครั้งแรกของเขาคือ นายเทศมนตรีนครโซล กรุงโซลเป็นเมืองหลวงของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเป็นเขตการปกครองขนาดใหญ่โดยมีฐานะเทียบเท่ากับหนึ่งจังหวัด เป็นศูนย์กลางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา และ

ศาสนาที่สำคัญนับตั้งแต่ยุคอาณาจักร โขซอนมาแล้ว เมืองนี้จึงถือกำเนิดเมื่อครั้งโบราณกาล ที่การจัดการและการขยายตัวของเมืองเป็นไปตามธรรมชาติ ในขณะที่ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งจากการเกิดและการอพยพย้ายถิ่น ความสำคัญของเมืองนี้นั้น คนเกาหลีจะมีคำพูดที่กล่าวถึงกรุงโซลว่า “ม้าดีจะอยู่ที่เกาะเชจู คนจะก้าวหน้าต้องมาที่กรุงโซล” ทำให้ผู้คนหลั่งไหลจากทุกสารทิศมุ่งหน้าเข้ามาแสวงหาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในมหานครแห่งนี้ ปัจจุบัน ประชากรชาวเกาหลีราว 1 ใน 4 อาศัยอยู่กันอย่างเบียดเสียดคึกคักเยียดในมหานครที่เป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่างแห่งนี้

เมื่อเมืองโซลเจริญเติบโตขึ้น บวกกับความเจริญรุ่งเรืองอันเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1 (ค.ศ. 1962 – 1966) เป็นต้นมานั้น ก่อให้เกิดปัญหาตามมาดั่งเช่นเมือง “เอกนคร” (primate city) ทั่วโลกที่ไม่ได้รับการวางแผนเป็นอย่างดีเพื่อรับการขยายตัวของเมือง ก่อให้เกิดการขาดระเบียบ ปัญหาการจราจร แหล่งเสื่อมโทรม และน้ำเน่าเสีย อากาศเป็นพิษ เป็นต้น ในขณะเดียวกัน ผู้บริหารนครหลวงแต่ละคนต่างมีนโยบายและวิธีดำเนินการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกัน บางครั้งก็ซ้ำซ้อน หรือบางครั้งก็ขาดความต่อเนื่อง หรือไม่ก็แก้ปัญหาหนึ่งได้ แต่กลับก่อให้เกิดปัญหาอื่นตามมา

ในการหาเสียงการเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีนั้น นายลี เมียงบักประกาศว่า เขาจะสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้กรุงโซลเป็นเมืองน่าอยู่ จะจัดระบบการคมนาคมขนส่งใหม่ และนำรถเมล์ด่วนที่ไร้มลพิษมาใช้ อีกทั้งเขาจะรื้อทางยกระดับที่มุ่งเข้าไปสู่ใจกลางเมือง และจะขุดลอกคลองของเกียซอนซึ่งเขาเองเคยรับงานในการถมคลองนี้ให้เป็นถนนเมื่อทศวรรษที่ 1960 ให้กลับมาเป็นคลองใช้สัญจรทางน้ำอีกครั้ง โครงการเหล่านี้ได้รับการทักท้วงจากผู้ที่ไม่เห็นด้วยว่า จะก่อให้เกิดวิกฤตทางด้านการจราจรและต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณหลายพันล้านวอน อย่างไรก็ตาม ภายหลังที่เขาดำรงตำแหน่งได้ 3 ปี คลองของเกียซอนได้เปลี่ยนโฉมหน้ากรุงโซลขึ้นใหม่และสามารถจัดการด้านการจราจรให้ดีขึ้น อันเป็นผลงานที่ประจักษ์ถึงฝีมือและการเอาจริงจังในการทำงานของเขา

เมื่อวาระการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีกรุงโซลสิ้นสุดลง เขาก็ก้าวขึ้นไปเล่นการเมืองระดับชาติ โดยได้ประกาศเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม ค.ศ. 2007 ว่า จะขอเป็นตัวแทนพรรค GNP เพื่อชิงตำแหน่งผู้นำประเทศ จากนั้น การคัดเลือกตัวแทนจากการเลือกตั้งขึ้นต้น

(primary election) ก็ได้เริ่มต้นขึ้น โดยคู่แข่งกันในขณะนั้น ก็คือ นางปัก กวันฮี ผู้ซึ่งเป็น บุตรีของอดีตรัฐมนตรีอภิชาติ จุงฮี และในขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรค GNP ที่เป็นตัวเต็งคนสำคัญ ในที่สุดเขาก็สามารถเอาชนะนางปัก ท่ามกลางการถูกกล่าวหาว่าเขา ทำกำไรจำนวนมหาศาลจากการเก็งกำไรที่ดินที่เขาเป็นเจ้าของในแถบโดกุก (Dogok) ซึ่งเป็นบริเวณที่ราคาที่ดินแพงที่สุดในมหานครโซล

ด้วยความทรหดอดทนตั้งแต่เยาว์วัย เขาจึงสามารถสร้างตัวเองให้กลายเป็นนักธุรกิจ ชื่นนำได้ และกลายเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนแรกที่เคยเป็นผู้บริหารกิจการ ธุรกิจขนาดใหญ่ (CEO) มาก่อน ด้วยเหตุนี้ เขาจึงนำ “จิตวิญญาณเราทำได้” (Can-do spirit) ที่เป็นหัวใจของความสำเร็จในการพัฒนาของเมืองโซลมาใช้ในการสร้าง นโยบายในช่วงรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และจะใช้เป็นแนวทางในการบริหารประเทศต่อไป การนำเอาจิตวิญญาณนี้ออกมาใช้เป็นแกนนำในนโยบาย เป็นเสมือนการจับหัวใจของคน เกาหลีให้ระลึกถึงความขยัน อดทน และเร่งรัดการทำงานหนักเพื่อให้ชีวิตคนและสังคม ก้าวหน้าเฉกเช่นในอดีต

สถานการณ์ก่อนการเลือกตั้ง

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า รัฐธรรมนูญของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกำหนดให้ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีได้เพียง 1 วาระ เป็นเวลา 5 ปี ดังนั้น อิทธิพลของผู้นำประเทศ ที่อยู่ในตำแหน่งจึงไม่มีผลต่อการรณรงค์หาเสียง ทำให้ผู้สมัครแต่ละคนสามารถวิพากษ์ วิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องต่างๆ ได้อย่างอิสระเสรี

- สถานการณ์ทางการเมืองทั่วไป

สภาพทางเศรษฐกิจที่ชะงักงัน และความไม่เชื่อมั่นของนักลงทุนจากนโยบาย ที่ไม่เป็นมิตรกับผู้ประกอบการ รวมทั้งการไร้ประสิทธิภาพในการนำนโยบายการสร้าง ความเป็นธรรมทางสังคมไปปฏิบัติให้บรรลุผลดังที่ได้ตั้งไว้ ทำให้รัฐบาลภายใต้การนำของ นายโรห์ มูเฮียน ผู้ซึ่งจะพ้นจากตำแหน่งไปในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2008 ได้รับการ วิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางจากผู้คนทุกหมู่เหล่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักการเมืองกลุ่ม อนุรักษ์นิยมหรือพรรค GNP รวมทั้งผู้ประกอบการ ข้าราชการ และชนชั้นกลาง หรือแม้แต่

คนงานกรรมกร และนักศึกษาบางส่วนที่เคยสนับสนุนให้เขาได้รับเลือกเมื่อห้าปีก่อนหน้านี้ ก็หันหลังให้กับนโยบายของรัฐในขณะนั้น ดังนั้น ผู้คนส่วนใหญ่ของประเทศจึงมีภาพติดลบให้กับคณะรัฐบาลชุดของนายโรห์ และต่างแสวงหาทางเลือกใหม่ที่ต้องการการกอบกู้สปิริต “เราทำได้” ที่มีชื่อเสียงและโดดเด่นให้กลับคืนมาสู่ชาวเกาหลีดังที่เคยร่วมกันพยายามพลิกแผ่นดินที่ไร้ทรัพยากรธรรมชาติ มาเป็นชาติที่เจริญก้าวหน้า ตามสมณานามว่า “มหัศจรรย์บนฝั่งแม่น้ำฮันด้วยฝีมือมนุษย์” (Man-made miracle on the Han river)

ที่จริงแล้ว นโยบายการสร้างความเป็นธรรมทางสังคมเริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ยุคของอดีตประธานาธิบดีคิม เฉุง (ค.ศ. 1998 – 2002) และเน้นมากขึ้นในยุคต่อมา ด้วยเหตุนี้ คนเกาหลีหลายคนจึงกล่าวว่า ประเทศของเขาได้สูญเสียช่วงเวลาของการเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองและความมั่งคั่งไปร่วม 10 ปีที่ประธานาธิบดีสองคนไม่ได้เอาใจใส่ในเรื่องนี้มากนัก แต่กลับนำเอาทรัพย์สินไปแจกจ่ายในกิจกรรมที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนมากมายมหาศาล รวมทั้งเพิ่มขนาดของรัฐบาลให้ใหญ่ขึ้นด้วยการขยายหน่วยงาน/องค์กรของรัฐและจำนวนข้าราชการ-เจ้าหน้าที่ ในขณะที่บางคนกล่าวว่า แม้จะมีความตั้งใจบริหารประเทศด้วยเจตนาที่ดี แต่การดำเนินการตามนโยบายไม่เป็นผลเพราะผู้นำไม่รู้จะฟังใคร ทั้งนี้เพราะที่ปรึกษาและรัฐมนตรีแต่ละคนต่างมีความคิดความเห็นในการสร้างความเป็นธรรมไปคนละทิศละทาง ทำให้การทำงานไม่สอดคล้องกัน

ดังนั้น เมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้ช่วยส่งเสริมให้พรรคการเมืองที่อยู่ในซีกรัฐบาล (พรรค United New Democratic Party) ได้เปรียบในการรณรงค์หาเสียงเพื่อชิงตำแหน่งผู้นำประเทศ ตัวแทนของพรรคฝ่ายค้านใหญ่ที่สุดคือ พรรค GNP จึงได้รับการคาดหมายว่า จะต้องได้รับชัยชนะอย่างปราศจากข้อสงสัย

- การเมืองภายในพรรค

แม้ว่านายลี เมียงบักจะได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของพรรค GNP แล้วก็ตาม แต่ก็มิได้หมายความว่า ความขัดแย้งและการแย่งชิงอำนาจภายในพรรคจะจบสิ้นลงอย่างสิ้นเชิง ทั้งนี้เพราะการเมืองในเกาหลีนั้นมักมีการหักหลัง-หักเหลี่ยม หรือถอนการสนับสนุนจากอีกกลุ่มหนึ่งภายในพรรคเดียวกันในวินาทีสุดท้ายก่อนวันเลือกตั้ง ซึ่งมีเหตุการณ์ดังนี้เกิดขึ้นแทบทุกครั้งของการเลือกตั้งประธานาธิบดี และยิ่งนายลีได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง

ขั้นต้นอย่างเฉียดฉิวเหนือนางปัก กวันฮี ผู้ที่ประกาศตัวมานานก่อนหน้านายลีเสียอีก ก็ยังทำให้ นายลี ไม่ค่อยมั่นใจว่านางปักและผู้สนับสนุนตัวนางจะเข้าข้างเขาตลอดไป อีกทั้งนายลีเองก็มีรอยแผลแห่งความไม่โปร่งใส อันเป็นผลมาจากการทำงานที่เป็น CEO ของบริษัท และการทำธุรกิจของตนเองมาก่อน ก่อให้เกิดความไม่แน่ใจและความเสี่ยงทุกรูปแบบที่จะคว้าชัยชนะในการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีได้ ด้วยเหตุนี้เขาจึงจำเป็นที่จะต้องประคับประคองความสัมพันธ์อันดีกับหัวหน้าพรรคคนเก่า คือ นางปัก กวันฮี ไว้

ส่วนอีกมุมหนึ่งนั้น คงเป็นความโชคดีที่รัฐบาลของนายโรห์ มูเยียนไม่ได้สร้างความประทับใจในการบริหารประเทศให้กับคนส่วนใหญ่ของประเทศ ทำให้ความนิยมในตัวแทนพรรค GNP มีอยู่ทั่วไปในหมู่ชาวเกาหลี แต่ต่อมาเมื่อนายชุง ดงย็องได้รับเลือกเป็นตัวแทนของพรรค UNDP ที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลนายโรห์ มูเยียนในตอนกลางเดือนตุลาคม ปรากฏว่าคะแนนความนิยมในตัวนายชุงได้เพิ่มสูงขึ้นจากตัวเลขหนึ่งหลักเป็นสองหลักจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้เลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้ที่มีสิทธิ์ออกเสียงในจังหวัดโชลลาเหนือและโชลลาใต้ หรือในภูมิภาคตะวันตกของประเทศ อีกทั้งผู้สมัครจากพรรคฝ่ายค้านพรรคเล็ก Democratic Party ชื่อ Rhee In-je และผู้สมัครอิสระชื่อ Moon Kook-hyun ต่างพยายามที่จะรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดแนวคิดทางการเมืองให้ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อที่จะร่วมมือกันส่งผู้สมัครคนใดคนหนึ่งลงแข่งขันเพื่อชัยชนะในการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี ก็ยังทำให้กลุ่มของนายลี เมียงบักหวั่นไหว และต้องปรับแต่งยุทธวิธีในการหาเสียงให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

นับจนถึงวันที่ 21 ตุลาคม ค.ศ. 2007 ก่อนการเลือกตั้งผลการสำรวจคะแนนนิยมของหนังสือพิมพ์ Korea Times มีดังนี้

พรรค	ชื่อผู้สมัคร	% คะแนนนิยม
Grand National Party	นายลี เมียงบัก	49
United New Democratic Party	นายชุง ดงย็อง	16.6
Democratic Party	นายรี อินเจ	3.7
Democratic Labor Party	นายกวัน ยังกิล	3.8

- ตัวเลือกที่สามกับความเข้มข้นทางการเมือง

ต่อมาในตอนต้นเดือนพฤศจิกายน การเมืองของเกาหลีได้เพิ่มความเข้มข้นเมื่อนายลี ฮย็องแจ อดีตหัวหน้าพรรค GNP ผู้ซึ่งเคยเป็นตัวแทนของพรรคลงสมัครเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี แต่ก็พ่ายแพ้มาแล้วสองครั้ง ได้ประกาศจะลงชิงชัยอีกเป็นครั้งที่สามในฐานะผู้สมัครอิสระ เขาได้ให้เหตุผลของการกลับสู่สนามการเลือกตั้งอีกครั้งแม้ว่าจะได้ประกาศวางมือทางการเมืองเมื่อ 5 ปีก่อนหน้านี้นี้ว่า เนื่องจากผู้นำพรรค GNP คนใหม่ (หมายถึงนายลี เมียงบัก) มีนโยบายอ่อนข้อให้กับเกาหลีเหนือ และถูกขู่กล่าวหาในการคอร์รัปชันหลายคดี เขาจึงขอเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ต้องการเป็นตัวแทนของกลุ่มอนุรักษ์นิยมที่แท้จริง อย่างไรก็ตาม นายลี ฮย็องแจเองก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางเช่นกันว่า เขาเป็นเสมือนคนที่กระสันอยากเป็นผู้นำประเทศ ทั้งๆ ที่ไม่ได้รับความไว้วางใจมาแล้วถึงสองครั้งสองครารวมทั้งก็มีอายุมากในวัย 72 ปีแล้ว

แต่การเข้าสู่สนามเลือกตั้งอีกครั้งของนายลี ฮย็องแจได้สร้างความหนักใจให้แก่ตัวแทนของพรรค GNP คนปัจจุบันที่จะมีคู่แข่งจากค่ายเดียวกัน และอาจจะแย่งคะแนนเสียงจากผู้สนับสนุนกลุ่มอนุรักษ์นิยมไปส่วนหนึ่ง ทั้งนี้ทั้งนั้น นายลี ฮย็องแจก็เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เคยเป็นอดีตประธานสภาผู้แทนราษฎร มีความรู้ความสามารถดีเด่น และเป็นผู้มีฐานะดีคนหนึ่ง ดังนั้น ผู้สังเกตการณ์ทางการเมืองได้กล่าวในตอนต้นเดือนพฤศจิกายนว่า รูปแบบการแข่งขัน 3 ทางได้บังเกิดขึ้นแล้ว ต่อมาคะแนนนิยมที่มีต่อ นายลี เมียงบัก ได้ลดลงดังนี้ นายลี เมียงบัก (GNP) ร้อยละ 38.7 นายลี ฮย็องแจ (อิสระ) ร้อยละ 26.3 นายชุง ดองย็อง (UNDP) ร้อยละ 16 ส่วนคะแนนที่เหลือราวร้อยละ 19 เป็นของผู้สมัครจากพรรคเล็กๆ ในขณะที่คะแนนเสียงสนับสนุนในวันต่อมาจากการสำรวจทางโทรศัพท์โดย TNS Survey ระบุว่า นายลี เมียงบักมีร้อยละ 37.9 นายลี ฮย็องแจ ร้อยละ 24 นายชุง ดองย็อง ร้อยละ 13.9 นายมนุญ คุกสุณ ร้อยละ 6.9 นายกวัน ยังกิล ร้อยละ 2.2 และนายรี อินเจ ร้อยละ 2

นายลี ฮย็องแจได้พยายามทำทุกทางเพื่อให้ผู้คนสนับสนุน รวมทั้งได้ประกาศว่านางป๊ก กวันฮี ผู้พลาดหวังจากการเลือกตั้งขั้นต้นของพรรค GNP จะหันมาสนับสนุนเขา ทำ

ให้ผลการสำรวจคะแนนนิยมในตัวนายลี ฮ้อยเซงเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30.3 ในขณะที่ของ นายลี เมียงบั๊กลดลงเหลือเพียง 36.6 อย่างไรก็ตาม นางปักได้ปฏิเสธคำกล่าวอ้างดังกล่าวโดยให้เหตุผลว่า เธอเคารพในกติกาของพรรคที่จะต้องให้การสนับสนุนตัวแทนของพรรค GNP คำพูดของนางปักได้สร้างความปิติยินดีแก่นายลี เมียงบั๊กยิ่ง พร้อมทั้งได้กล่าวชื่นชมอดีต ประธานาธิบดีปัก จุงฮี ผู้เป็นบิดาของนางปักเมื่อเขาได้เดินทางไปหาเสียงที่บ้านเกิดของ อดีตผู้นำจอมเผด็จการ

- วิกฤตกรรมจากอดีต

มีข่าวที่สร้างความเสียหายให้แก่ นายลี เมียงบั๊กยิ่งในช่วงเดือนพฤศจิกายนก็คือ สื่อมวลชนได้ตีพิมพ์ข่าวว่า ในปี ค.ศ. 1999 นายลีได้ตั้งบริษัทเงินทุนหลายบริษัทโดยให้การบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ ในช่วงนั้นเองที่เขาได้พบกับนักธุรกิจชาวอเมริกันเชื้อสายเกาหลี ชื่อ นายคิม เคียงจุน และได้ร่วมกันตั้งธนาคาร LKE ขึ้น แต่ก็ประสบกับการล้มละลายในปี ต่อมา ทำให้พนักงานลงทุนราว 5,500 คนสูญเสียทรัพย์สินไปเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ในช่วงก่อนการเริ่มต้นการเลือกตั้งขึ้นต้นในต้นปี ค.ศ. 2007 เขาปฏิเสธว่า ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับใดๆ กับกลุ่มบริษัทดังกล่าว (ต่อมามีการเรียกกลุ่มบริษัทลงทุนนี้ว่า BBK) เมื่อการหาเสียงได้ดำเนินต่อมาจนกระทั่งเขาได้เป็นตัวแทนของพรรค GNP และมีคะแนนนิยมสูง นั้น ได้มีการนำเหตุการณ์บรรยายที่มหาวิทยาลัยกวางจูในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2002 ที่เขา กล่าวว่า เขาเป็นผู้ร่วมก่อตั้งกลุ่มบริษัท BBK อีกทั้งในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2007 นายคิม เคียงจุนได้กลับมายังประเทศเกาหลีและยืนยันต่อสื่อมวลชนว่า เขาได้ร่วมมือกับนายลีจริง ทำให้สมาชิกพรรค UNDP และผู้สมัครคนอื่นๆ กล่าวหาเขาว่า เป็นคนขี้โกง เอาตัวรอด และเป็นผู้ฉวยโอกาสให้แก่ตนเองโดยใช้กลโกงทุกรูปแบบเพื่อสร้างความมั่งคั่งในทรัพย์สิน และความก้าวหน้าทางการเมืองอย่างไร้คุณธรรม

อย่างไรก็ตาม ในช่วงแรกก่อนที่จะมีการเปิดเผยเหตุการณ์บรรยายนั้น นายลีได้ประกาศว่า หากเขากระทำผิดจริง เขาจะลาออกจากการแข่งขันเป็นประธานาธิบดี

ต่อมาในวันที่ 3 ธันวาคม ค.ศ. 2007 อัยการสูงสุด ชื่อ ลี ฮอง-อิล ได้ระบุว่า ไม่พบหลักฐานใดตามที่มีการกล่าวหาว่า นายลีได้ทำการปันหุ้นกลุ่มบริษัทของเขาที่คิดเป็นจำนวนเงินถึง 31.9 พันล้านวอนในระหว่างเดือนกรกฎาคม – ตุลาคม ค.ศ. 2001 ดังนั้นนายลี เมียง

บักจึงไม่มีความผิด แต่เมื่อมีการนำแทปการบรรยายออกมาเปิดเผยก่อนการเลือกตั้ง ประธานาธิบดีเพียงไม่กี่วัน จึงกลายเป็นหลักฐานสำคัญมัดตัวนายลี จากนั้น 2 วันก่อนการเลือกตั้ง รัฐสภาได้ผ่านกฎหมายแต่งตั้งอัยการเฉพาะกิจทำหน้าที่สอบสวนนายลีในกรณีที่ถูกกล่าวหาทั้งหลายข้างต้น เขาจึงกลายเป็นผู้สมัครตัวเต็งที่ถูกสอบสวนด้วยข้อหาฉกรรจ์ ก่อนการเลือกประธานาธิบดีในวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ. 2007 นั่นเอง

จากประเด็นนี้เอง ทำให้ผู้สมัครคนอื่นๆ ใช้เป็นหัวข้อในการโจมตีนายลีอย่างรุนแรง และนักหนังสือพิมพ์ในท้องถิ่นทำของกรรมกรค์หาเสียง ในขณะที่นายลีก็ได้กลับว่า เป็นการใส่ร้ายและใช้วิธีการหาเสียงที่สกปรก มุ่งโจมตีเพียงเพื่อเอาชนะกันทางการเมืองเท่านั้น และไม่สร้างสรรค์ เป็นต้น

- นโยบายการหาเสียง

พรรค GNP ได้ประกาศใช้นโยบายหาเสียงโดยยึดแนวอนุรักษนิยมที่มีชื่อว่า Global Korea ตามนโยบาย 747 กล่าวคือ หากได้รับเลือก เขาจะทำให้ประเทศมีอัตราการความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจร้อยละ 7 ต่อปี เพิ่มรายได้ต่อหัวเป็น 40,000 เหรียญต่อคนต่อปี และจะยกระดับเกาหลีใต้ให้เป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นลำดับที่ 7 ของโลก อนึ่ง นายลี เมียงบักได้เสนอโครงการขนาดใหญ่ด้วยการขุดคลองเพื่อการสัญจรทางน้ำระหว่างเมืองปูซาน – กรุงโซล (คลองข้ามประเทศ) อันจะก่อให้เกิดการฟื้นตัวและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว นายลีจะนำเอาสปิริต “เราทำได้” มาเน้นใช้อย่างจริงจังภายหลังจากที่ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจในช่วงทศวรรษที่ 1960 – 1970 – 1980 มาแล้ว อย่างไรก็ตาม เขาก็ยังคงเน้นเป้าหมายที่ควบคู่กันระหว่างความเจริญเติบโตกับการลดช่องว่างของรายได้ที่แยกคนในสังคมเป็นกลุ่มคนรวย และกลุ่มคนยากจน (growth and reducing social polarization)

นอกจากนี้ นโยบายหลักมีดังต่อไปนี้

- (1) ลดภาษีนิติบุคคล (corporate tax) จากร้อยละ 25 เป็น 10
- (2) สร้างเมืองวิทยาศาสตร์ทางการค้า

- (3) ลดขนาดของรัฐบาลกลาง โดยจะตัดจำนวนข้าราชการลง 60,000 ตำแหน่ง แต่เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐบาลเพื่อส่งเสริมและให้บริการภาคเอกชนและประชาชนอย่างทั่วถึง
- (4) จะขยายชนชั้นกลางด้วยการเน้นให้คนสร้างธุรกิจส่วนตัว และส่งเสริมให้เกิดธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางให้มากขึ้น
- (5) จะเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจให้เกาหลีใต้ตามทันญี่ปุ่นภายใน 10 ปีข้างหน้า เป็นต้น

ดังนั้น การที่จะให้เป้าหมายเหล่านี้บรรลุผล รัฐบาลของเขาจะสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรกับภาคธุรกิจเอกชน (business-friendly environment)

ส่วนนโยบายต่างประเทศนั้น ผู้นำพรรค GNP เน้นความสัมพันธ์ที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับจีน ญี่ปุ่น และสหรัฐฯ รวมทั้งมิตรประเทศทั่วโลก และเขาเห็นว่า ควรรุ้จักการเรียกร้องให้ญี่ปุ่นขอโทษต่อการกระทำในอดีตของประเทศนี้ต่อเกาหลีใต้เสีย ทั้งนี้เพราะสถานการณ์ของโลกและคาบสมุทรเกาหลีได้เปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว สำหรับกรณีของเกาหลีเหนือนั้น เขาจะตรวจสอบข้อตกลงทุกอย่างที่เคยทำไว้กับเกาหลีเหนือ แม้ว่าประธานาธิบดีโรห์ มูเฮียนและประธานาธิบดีคิม เจจุง ได้ทำข้อตกลงไว้เมื่อมีการประชุมสุดยอด 2 ครั้ง คือในปี ค.ศ. 2007 และ ค.ศ. 2000 แล้วก็ตาม โดยเขาจะเน้นการพิจารณาข้อเสนอแต่ละข้อตามหลักต้นทุนกำไร หรือต่อผลที่จะได้รับ (cost – benefit analysis) อนึ่งเขาจะร่วมมือกับเกาหลีเหนืออย่างจริงจังในการยกเลิกโครงการนิวเคลียร์ทั้งหมดของเกาหลีเหนือเพื่อให้คาบสมุทรเกาหลีปลอดจากโครงการนิวเคลียร์ทั้งหมด อันจะเป็นการแผ้วถางทางไปสู่การรวมชาติด้วยสันติวิธีในอนาคต

นายลีย้ำว่า เกาหลีเหนือจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนต่อประชากรของตนเอง หากจะได้รับความช่วยเหลือจากเกาหลีใต้อีกต่อเมื่อหลักมนุษยชนได้รับการปฏิบัติตามเกณฑ์ขององค์การสหประชาชาติที่ได้กำหนดไว้เสียก่อน เขากล่าวต่อไปว่า เกาหลีใต้เองก็เคยได้รับแรงกดดันจากนานาชาติในเรื่องนี้ในยุคเผด็จการปัก จุงฮีและชุน ดูฮวาน (ทศวรรษที่ 1960 – 1980) และเกาหลีใต้ได้ยอมกระทำตามมาแล้ว จึงน่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เกาหลีเหนือที่จะกระทำตามด้วยวิธีการเดียวกัน

- วิธีการหาเสียง

ในการรณรงค์หาเสียงครั้งนี้ มีข้อสังเกตหลายประการที่แตกต่างจากการเลือกประธานาธิบดีในครั้งก่อนๆ คือ

(1) มีการใช้เงินจำนวนมากมหาศาลในการหาเสียงโดยผ่านทางโทรทัศน์ โดยต้องจ่ายค่าเวลาการออกอากาศถึง 30 ล้านดอลลาร์ครึ่งชั่วโมง ทำให้พรรค GNP และพรรค UNDP ได้เปรียบคู่แข่งจากพรรคขนาดเล็ก อีกทั้งมีการโฆษณาผ่านสื่อมวลชนในทุกรูปแบบ อนึ่ง มีการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสาร (information technology) อย่างกว้างขวางเพื่อให้เข้าถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ตัวอย่างหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ การที่พรรคใหญ่ 2 พรรคข้างต้นได้เข้าระบบการกระจายเสียงผ่านดาวเทียม และการติดตั้งจอยักษ์เพื่อถ่ายทอดการรณรงค์หาเสียงและการปราศรัยของผู้สมัคร ทั้งนี้เพื่อสื่อสารไปให้กับทุกครัวเรือนและตามแหล่งชุมชนต่างๆ ทั่วประเทศ กล่าวกันว่า พรรคการเมืองต้องเสียค่าใช้จ่ายในงานนี้ถึง 8 พันล้านดอลลาร์ ส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตและการตอบรับจากผู้สมัครโดยโทรศัพท์มือถือก็เป็นไปอย่างกว้างขวางทั้งของ นายดี เมียงบั๊กและนายซุง ดองยัง

(2) มีการสร้างภาพด้วยการหลั่งน้ำตา ใช้การโฆษณาด้วยภาพและเนื้อหาที่กินใจ และเทคนิคการถ่ายทำที่ล้ำสมัย ทั้งนี้ต่างมีทีมงานศึกษาประสิทธิภาพของสื่อ และการโฆษณาทุกชิ้นอย่างละเอียด

(3) มีการหักเหลี่ยม โจมตีฝ่ายตรงข้ามแบบไม่สมเหตุสมผล และมีการแทงข้างหลังในการรณรงค์หาเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโต้กันทางโทรทัศน์ที่ผู้สมัครแต่ละพรรคใช้เวลาในการโจมตีกันทั้งในเรื่องส่วนตัวและวิพากษ์วิจารณ์ด้วยการสาธิตโคลนเข้าไปใส่กัน เช่นในกรณีที่นายดี เมียงบั๊กได้ถูกโจมตีอย่างหนักในเรื่องอดีตที่เขาได้ทำธุรกิจและที่เคยเป็น CEO แทนการนำเสนอนโยบายที่เป็นประโยชน์ จนทำให้ประชาชนทั่วไปเอือมระอา และคิดว่าถูกเบียดบังเวลาการหาเสียงที่น่าจะเป็นเวทีที่จะศึกษาและเปรียบเทียบนโยบายมากกว่าจะต้องดูการทะเลาะวิวาทกัน

ในวันสุดท้ายก่อนการเลือกตั้งนั้น ผู้สมัครแต่ละคนได้สรุปการหาเสียงครั้งนี้ นายดี เมียงบั๊กแห่งพรรค GNP เน้นว่า “หากได้รับเลือก บรรยากาศทางเศรษฐกิจจะได้รับ

เปลี่ยนโฉมหน้าอย่างสิ้นเชิง ดังนั้น ขอให้เลือกประธานาธิบดีที่สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ที่เปรียบพร้อมด้วยประสบการณ์การทำงานที่สร้างสรรค์ และหากได้รับความไว้วางใจ จะก่อให้เกิด ผลลีเมียงบัก (Lee Myung-bak's effect) ที่จะทำให้เกิดการหลั่งไหลของนักลงทุนจากต่างประเทศและในประเทศ ทำการลงทุนในธุรกิจอุตสาหกรรมกันอย่างมากมาย”

ในขณะที่นายชุง ดองยงแห่งพรรค UNDP ปฏิญาณว่า “จะเป็นประธานาธิบดีที่ทำงานเพื่อชนชั้นกลางและคนจน โดยจะสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง และจะเป็นชัยชนะของความจริงที่โปร่งใส ดังนั้น ผู้นำประเทศจะต้องเป็นผู้ชื่นชอบประชาธิปไตย รักสันติภาพ และเป็นผู้ที่เน้นการปฏิรูป การไม่เลือกตัวเขาก็หมายถึงจะช่วยให้ผู้สมัครที่โกหก – ลี เมียงบัก ได้รับชัยชนะไป”

ส่วนนายลี ฮ่อยแซง ยังคงเดินหน้าขอจัดตั้งรัฐบาลร่วมกับนางปัก กวันฮีและประกาศว่า “จะเป็นทรัพย์สินทางการเมืองที่มีค่าของประชาชนของเรา และจะสร้างเกาหลีให้ยืนอย่างสง่าผ่าเผยในหมู่ประชาคมโลก คงไม่มีใครสนใจเลือกนายชุง ดองยง และไม่มีใครยอมรับนายลี เมียงบัก ที่มีแต่ปัญหาให้ผู้คนเคลือบแคลงสงสัยในความบริสุทธิ์ ดังนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุดก็คือตัวนายลี ฮ่อยแซงนั่นเอง”

สำหรับนายมุน กุกเฮียนนั้นย้ำว่า “ไม่ควรเลือกคนที่คอร์รัปชันจากพรรค GNP และพรรค UNDP ที่ไร้ความสามารถให้ได้รับอำนาจ โดยเขาเป็นเพียงคนเดียวที่จะนำพาเศรษฐกิจไปสู่ความรุ่งโรจน์” และนายกวัน ยังกิลกล่าวว่า “ต้องเลือกคนที่จะต่อสู้เพื่อประชาชนที่มีรายได้น้อย”

ผลการเลือกตั้ง

ในวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ. 2007 ระหว่างเวลา 6.00 น. – 18.00 น. ผู้มีสิทธิออกเสียงชาวเกาหลีจำนวนทั้งสิ้น 37,653,518 คนต่างพากันไปหย่อนบัตรเลือกตั้งเลือกผู้สมัครที่ตนชื่นชอบตามหน่วยเลือกตั้งใกล้เคหสถานที่มีถึง 13,100 หน่วยทั่วประเทศ ในจำนวนนี้ มีผู้มีสิทธิออกเสียงจำนวน 810,502 คนได้ออกเสียงล่วงหน้าในระหว่างวันที่ 13 – 14 ธันวาคม แล้ว หรือได้ออกเสียงโดยทางไปรษณีย์ อนึ่ง คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) ประกาศว่า

จำนวนผู้สมัคร 12 คนนั้น มี 2 คนได้ขอลอนตัว คือ นายซิม เดเบียงแห่งพรรค People First Party และนายลี ชูซุงแห่งพรรค People's Coalition for Unity and Advance จึงเหลือผู้สมัครทั้งสิ้น 10 คน หรือเป็นจำนวนที่มากที่สุดในการเลือกตั้งของประเทศ

กต. ประกาศว่า ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนร้อยละ 15 ของผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดจะได้รับเงินค่าลงทะเบียนจำนวน 500 ล้านดอลลาร์ (\$ 532,255) คั้น และจะได้รับเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการหาเสียงราว 46 พันล้านวอนภายใน 22 วันหลังจากที่มีการประกาศผลอย่างเป็นทางการ ส่วนผู้ที่ได้รับเลือกระหว่างร้อยละ 10 – 15 จะได้รับค่าลงทะเบียนและเงินสนับสนุนกึ่งหนึ่ง ในขณะที่ผู้ที่ได้รับเลือกน้อยกว่านั้นจะไม่ได้เงินอะไรเลย

ภายหลังการนับคะแนนในการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งที่ 17 นายลี เมียงบักแห่งพรรค GNP ได้รับคะแนนเสียงอย่างท่วมท้น คือ เขาได้คะแนนเสียงห่างคู่แข่งคนสำคัญถึงร้อยละ 22.6 หรือมากที่สุดในรอบหลายทศวรรษที่ผ่านมา ยกเว้นการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งที่ 1 ปี ค.ศ. 1952 ที่ ดร.ซิงมัน รี มีคะแนนเหนือคู่แข่งขั้นร้อยละ 63.3

เมื่อนายลีได้เข้ารับตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศอย่างเป็นทางการ นโยบายต่อเกาหลีเหนือก็ได้รับการดำเนินการอย่างจริงจัง รัฐบาลเกาหลีเหนือได้ประกาศไม่ยอมรับนายลีโดยทันที และอ้างว่า เขาตั้งตัวเป็นศัตรูต่อเมืองโซมแดงอย่างเปิดเผยด้วยนโยบายที่แข็งกร้าว ไม่เป็นมิตร และไม่ยอมรับข้อตกลงใดๆ ที่ประธานาธิบดีคนก่อนได้ทำไว้ ดังนั้น เกาหลีเหนือจึงพร้อมที่จะ “ทำสงคราม” กับรัฐบาลของนายลีและจะไม่ยอมเจรจาหรือทำตามเงื่อนไขใดๆ กับนายลี อีกทั้งได้ออกข่าวโจมตีเกาหลีได้อย่างต่อเนื่อง

ญี่ปุ่น

ภายหลังที่นายมาซาโอะ โคอิซุมิ ได้ลงจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 2006 ญี่ปุ่นได้เปลี่ยนตัวผู้นำประเทศแทบทุกปี ดังนี้

- นายชินโสะ อาเบะ ดำรงตำแหน่งวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 2006 ถึง วันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 2007

- นายยาซูโอะ ฟูกูคะ ดำรงตำแหน่งวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 2007 ถึง
วันที่ 24 กันยายน ค.ศ. 2008
- นายทาโระ อาโอะ ดำรงตำแหน่งวันที่ 24 กันยายน ค.ศ. 2008
จนถึงปัจจุบัน (เมษายน ค.ศ. 2009)

ความยุ่งเหยิงทางการเมืองของญี่ปุ่นนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากระบบการเมืองแบบรัฐสภาที่ญี่ปุ่นนำมาปรับใช้ในการปกครองประเทศของตน ที่พรรคการเมืองมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำ นั่นคือ ตำนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีของเขา ดังตัวอย่างเช่น นายชินโสะ อาเบะ นักการเมืองหนุ่มผู้ที่เกิดภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีต่อจากนายมาซาโอะ โคอิซุมิ นายชินโสะ อาเบะได้พบกับปัญหารุมเร้ามากมายในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศ ที่สำคัญได้แก่ รัฐมนตรี 4 คนในคณะรัฐบาลของเขาถูกกล่าวหาว่า ได้กระทำการทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้คะแนนสนับสนุนตัวเขาจากประชาชนญี่ปุ่นลดลงไม่ถึงร้อยละ 30 ต่อมา พรรคแอลดีพี (LDP – Liberal Democratic Party) พ่ายแพ้แก่พรรคฝ่ายค้านในการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก อนึ่ง ในขณะที่ดำรงตำแหน่งอยู่นั้น เขาไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกพรรคฝ่ายค้านและวุฒิสมาชิกในการผ่านร่างนโยบายและกฎหมายที่สำคัญ เขาจึงประกาศลาออกจากตำแหน่ง

ต่อมา เมื่อพรรค LDP ได้เลือกนายยาซูโอะ ฟูกูคะ วัย 72 ปี เป็นหัวหน้าพรรคและเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสืบแทน นายฟูกูคะก็เผชิญกับปัญหาที่คล้ายคลึงกัน นั่นคือ สมาชิกพรรคฝ่ายค้านที่กุมเสียงข้างมากในรัฐสภาไม่ผ่านกฎหมายสำคัญๆ ได้แก่ กฎหมายการลดภาษี กฎหมายการต่ออายุที่อนุญาตให้กองทัพเรือญี่ปุ่นเติมน้ำมันให้แก่กองทัพเรือสหรัฐฯ ในมหาสมุทรอินเดีย อีกทั้งยังได้รับการคัดค้านจากพรรคโคเมโด ซึ่งเป็นพรรคร่วมรัฐบาลในการผ่านกฎหมายหลายฉบับ

เมื่อนายฟูกูคะลาออก นายทาโระ อาโอะ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้รับการสนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งผู้นำประเทศต่อ แต่รัฐบาลนี้มีลักษณะเป็นเสมือนรัฐบาลรักษาการเพื่อที่จะประกาศยุบสภาคืนอำนาจให้แก่ประชาชน และจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ ส่วนนายอาโอะนั้น ในอดีตที่ผ่านมา เขาประสงค์ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี

และได้รับการเสนอชื่อมาแล้วหลายครั้งในการคัดเลือกเป็นผู้นำพรรคแอลดีพี และเพิ่งได้รับความไว้วางใจในครั้งนี้นั้น เขาได้พยายามทำหน้าที่ดีที่สุดในการทำงานในตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี แต่ประชาชนกลับมองว่า เขาเป็นเพียงผู้นำรักษาการ จึงให้คะแนนสนับสนุนตัวเขาเพียงร้อยละ 7.7 (ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2009) เท่านั้นเอง ซึ่งเป็นคะแนนที่ต่ำที่สุดเท่าที่ผ่านมา ทั้งนี้เพราะประชาชนคาดหมายว่า เขาจะคืนอำนาจให้แก่ประชาชนโดยเร็วเพื่อเลือกผู้นำที่ชื่นชอบคนต่อไป

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ: ก่อนเกิดวิกฤต

1. จีน

ในห้วงปี ค.ศ. 2006 – 2008 เศรษฐกิจของจีนได้พุ่งพรวดเช่นเดียวกับ 2 ทศวรรษที่ผ่านมาที่อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับตัวเลข 2 หลัก และการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอยู่ในระดับสูงมาก ทำให้คนจีนต่างมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อหาเงินในการเลี้ยงชีพด้วยการผลิตสินค้า ส่งสินค้าออกไปขายยังต่างประเทศ และเพิ่มกำลังการผลิตอย่างไม่หยุดยั้ง ปรากฏการณ์ที่เห็นได้ชัดก็คือ การเพิ่มขึ้นของ “ประชากรล่องลอย” หรือชาวต่างชาติที่อพยพเข้าไปทำงานในมณฑลทางตะวันออกที่เป็นแหล่งอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศ โดยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเป็น 230 ล้านคน

ทั่วโลกต่างจับจ้องความเจริญก้าวหน้าของจีนด้วยการให้การต้อนรับผู้นำจีนทุกครั้งที่มีการประชุมระหว่างประเทศอย่างอบอุ่นและให้ความสนใจต่อความเคลื่อนไหวของจีนอย่างใกล้ชิด แม้ว่าบางคนจะมีข้อสงสัยในตัวเลขทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลจีนได้ประกาศออกไปว่า เป็นตัวเลขที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงมากน้อยเพียงใด นั่นหมายความว่า ข้อมูลดังกล่าวอาจแสดงตัวเลขที่เกินความเป็นจริงไป แต่ผู้คนทั่วโลกส่วนใหญ่กลับมองข้ามในประเด็นนี้ไป เพราะต่างมุ่งเน้นถึงการแสวงหาผลประโยชน์จากจีนที่เป็นตลาดสินค้าขนาดใหญ่ที่มารองรับสินค้าที่ส่งไปจากทั่วโลกเพราะจีนมีกำลังซื้อที่มากขึ้น ส่วนจีนก็เร่งส่งออกสินค้าทุกประเภทไปยังประเทศต่างๆ แม้ว่าคุณภาพของสินค้าจะถูกจัดให้อยู่ใน

ระดับต่ำ แต่ราคาก็ถูกกว่าสินค้าที่ผลิตจากประเทศอื่นกว่าครึ่งหนึ่ง จึงทำให้ตลาดระดับล่างของทุกประเทศเปิดรับสินค้าจากจีนเป็นจำนวนมาก

การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนใน ค.ศ. 2008 ส่งผลให้ทั่วโลกได้รับรู้ความเปลี่ยนแปลงในจีนที่ก้าวไปสู่สังคมทันสมัยอย่างรวดเร็ว นักท่องเที่ยวที่ได้เข้าสัมผัสจีน ได้ประจักษ์ถึงความยิ่งใหญ่ของโบราณสถานที่มีอยู่ทั่วทุกแห่งของประเทศและความเจริญก้าวหน้าในยุคสมัยใหม่ตามเมืองต่างๆ ที่ได้ทุ่มเทงบประมาณและกำลังคนจำนวนมากมหาศาลสร้างสาธารณูปโภค ถนนหนทาง ร้านค้า โรงแรมและจัดพนักงานต้อนรับผู้มาเยือนด้วยมิตรภาพที่มีอาจลืมเลือนได้ จึงก่อให้เกิดเป็นทัศนคติที่ดีต่อจีน

ตารางที่ 1

อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

(GDP-real growth rate)

ปี ค.ศ.	อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (%)		
	จีน	เกาหลีใต้	ญี่ปุ่น
2003	8.00	6.20	-0.30
2004	9.10	3.10	2.70
2005	9.10	4.60	2.90
2006	10.20	4.00	2.60
2007	10.70	4.80	2.20
2008 (est.)	11.90	5.10	2.00

ที่มา: **CIA World Factbook**. As of December 18, 2008.

(หมายเหตุ: ข้อมูลการคาดคะเนของปี 2008 ของทุกประเทศดูเหมือนกับว่าจะสูงเกินความเป็นจริง ดังเช่น กรณีของญี่ปุ่นที่บางสำนักระบุว่าอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีเพียงร้อยละ -0.65 เท่านั้น ดู “Japan GDP Growth Rate,” [Trading Economics](#), March 9, 2009.)

2. เกาหลีใต้

ในช่วงเวลาดังกล่าว เศรษฐกิจของเกาหลีเจริญเติบโตอยู่ในระดับปานกลางราวร้อยละ 4.5 ต่อปี จากความรู้สึกที่ว่า เกาหลีใต้ตกอยู่ท่ามกลางแรงกดดันทางเศรษฐกิจทั้งจากเบื้องบนและข้างล่าง กล่าวคือ ความแข็งแกร่งของสินค้าอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพสูงราคาแพงของญี่ปุ่น กับสินค้าคุณภาพต่ำแต่ราคาถูกของจีน ทำให้ต้องหาทางออกที่จะกำหนดนโยบายและมาตรการที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้แก่ประเทศ ด้วยความพยายามดังกล่าว สินค้าของเกาหลีจึงครอบครองตลาดต่อประเทศในเอเชีย และทวีปอื่นๆ ทั่วโลก ควบคู่ไปกับการขยายตัวของสินค้าไอที อิเล็กทรอนิกส์ และสินค้าอุตสาหกรรมหนักและเคมีภัณฑ์ รวมทั้งการกระจายตัวได้ดีของสินค้าเกาหลีแก่แฟนคลับที่ชื่นชอบ “กระแสเกาหลี” ในประเทศต่างๆ พร้อมกันนั้นเมืองโซมขาวได้ต้อนรับนักท่องเที่ยวทั่วทุกสารทิศที่เข้ามาดูสถานที่ถ่ายทำละครโทรทัศน์ จนทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเฟื่องฟูยิ่ง

รายได้ต่อหัวของชาวเกาหลีใต้ได้ผ่านทะลุ 20,000 เหรียญสหรัฐฯ ไปในช่วงตอนกลางของทศวรรษนี้ และได้รับการผลักดันให้ไปถึง 40,000 เหรียญต่อคนต่อปีตามนโยบายของประธานาธิบดีลี เมียงบัก อนึ่ง ชื่อของสินค้า ดังตัวอย่างเช่น ชัมซุง ฮุนได กลายเป็นชื่อสินค้าเกาหลี (brand name) เป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก แต่่นโยบายนี้ยังเป็นที่สงสัยกันว่าจะทำได้มากน้อยแค่ไหนท่ามกลางวิกฤตเศรษฐกิจโลกที่รุมเร้าและความไม่แน่ใจในความสามารถที่ผู้นำคนนี้จะทำได้ใน โลกยุคที่มีการแข่งขันสูงเช่นนี้

3. ญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นได้ก้าวพ้นยุควิกฤตทางเศรษฐกิจในทศวรรษ 1990 มาได้ ทำให้อัตราความเจริญเติบโตเป็นบวกนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 เป็นต้นมา อันเป็นสัญญาณว่า ญี่ปุ่นเริ่มฟื้นตัวและยังครอบครองความเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกอันดับที่ 2 อยู่ต่อไป พร้อมกันนี้ความนิยมในการบริโภคสินค้าญี่ปุ่น เช่น รถโตโยต้า ฮันได เป็นอาทิ เป็นไปอย่างกว้างขวาง โดยได้สร้างผลกำไรให้แก่บริษัทเหล่านี้เพิ่มสูงขึ้นทุกปี อันส่งผลให้ค่าเงินเยนสูงขึ้น ในขณะที่สินค้าตัวอื่นต้องแข่งขันกับสินค้าที่ผลิตขึ้นจากประเทศอื่น ทำให้ปี 2008 ญี่ปุ่นส่งออกได้ชะลอตัวลง และอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดลงเหลือเพียง 2.00

แต่สถาบันการศึกษาทางด้านเศรษฐกิจบางสำนักระบุว่า อัตราความเจริญเติบโตลดต่ำกว่า ศูนย์ เหลือเพียงคิดลบ 0.65 เท่านั้น (ดูหมายเหตุท้ายตารางที่ 1)

การแข่งขันในการสะสมอาวุธ: ป้องกันประเทศหรือเพื่อรุกราน

แม้สงครามที่มีการประทะกันโดยตรงดังเช่นในอัฟริกันิสถาน และอิรักที่มีกองกำลังทหารนานาชาติเข้าไปในสมรภูมিরูปแบบจะไม่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดใน สหัสวรรษใหม่นี้ นอกจากคำขู่และการทดลองอาวุธที่มีอานุภาพการทำลายล้างสูง (weapons of mass destruction – WMD) เป็นครั้งคราวจากเกาหลีเหนือ แต่เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือก็เป็นภูมิภาคที่มีการสะสมอาวุธร้ายแรงและอาวุธทันสมัยไฮเทคมากที่สุดบริเวณหนึ่งของโลก โดยมีปัจจัยหลักที่ส่งเสริมให้เกิดสถานการณ์ดังนี้ได้แก่ จำนวนประชากร ความเฟื่องฟูทางเศรษฐกิจ ความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ ภูมิรัฐศาสตร์ที่เป็นรอยต่อระหว่างลัทธิคอมมิวนิสต์กับลัทธิเสรีประชาธิปไตย หรือมีนักวิชาการบางคนระบุว่า บริเวณแถบนี้เป็นแหล่งที่สงครามเย็นหลงเหลือเป็นแห่งสุดท้ายของโลก

ข้อมูลในตารางที่ 2 แสดงถึงจำนวนทหารและอาวุธที่ประเทศจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่นมีอยู่ในปี ค.ศ. 2009 อีกทั้งได้เปรียบเทียบกับข้อมูลของเกาหลีเหนือ และไต้หวัน ซึ่งเป็นตัวละครสำคัญในภูมิภาคนี้เช่นกัน หากรวมกองกำลังทหารและอาวุธของจีนและเกาหลีเหนือเข้าด้วยกันแล้ว จะมีมากกว่าจำนวนรวมของเกาหลีใต้ ญี่ปุ่นและไต้หวัน อนึ่ง ทั้งจีนและเกาหลีเหนือต่างเป็นประเทศที่ผลิตและครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ด้วย ดังนั้น ความสมดุลจึงอยู่ห่างไกลมาก จึงต้องมีกองกำลังทหารสหรัฐฯ มาตั้งฐานทัพที่ประเทศเกาหลีใต้ และญี่ปุ่นเพื่อให้เกิดดุลยภาพขึ้นบ้างบางส่วน

ข้อมูลในตารางที่ 3 แสดงถึงงบประมาณที่ใช้ในด้านการทหารและการป้องกันประเทศ จะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมานั้น ญี่ปุ่นได้ตั้งงบประมาณในด้านนี้ไว้สูง กล่าวคือ ใน ค.ศ. 2001 ตั้งงบประมาณราว 40.8 พันล้านเหรียญ หรือมากกว่างบประมาณในส่วนนี้ของจีน เกาหลีใต้ เกาหลีเหนือ และไต้หวันรวมกัน ต่อมาในปี ค.ศ. 2006 และ ค.ศ. 2007 งบประมาณทางการทหารได้ลดลงบ้างตามลำดับ แต่ก็มิได้มี

นัยสำคัญเท่าใดนัก ในทางตรงกันข้าม งบประมาณของจีนได้เพิ่มจาก 17 พันล้านเหรียญใน ค.ศ. 2001 เป็น 61 พันล้านเหรียญใน ค.ศ. 2008 (มีข่าวบางกระแสกล่าวว่า จีนใช้งบประมาณทางทหารล้าหน้าญี่ปุ่นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2006 และมีข่าวบางกระแสว่า จีนได้ใช้เงินจริงๆ ไม่น้อยกว่า 100 พันล้านเหรียญต่อปีในการป้องกันประเทศ)⁽¹⁾

Dr. Gary Klinton แห่งมหาวิทยาลัย Australian National University ได้กล่าวว่า ภายหลังจากเกาหลีเหนือได้ทดลองระเบิดนิวเคลียร์เมื่อปี ค.ศ. 2006 เป็นต้นมา การแข่งขันกันสะสมอาวุธในภูมิภาคแถบนี้มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น และได้มีการนำระบบเครื่องยิงต่อต้านจรวด (Theater Missile Defense System – TMD) มาใช้เพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้ามที่มีจรวด ดังนั้น เมื่อเกาหลีเหนือครอบครองและยิงทดลองจรวดหลายครั้ง ได้หัน ญีปุ่น และเกาหลีใต้มีความรู้สึกไม่มีความปลอดภัยและความมั่นคงของชาติได้รับการท้าทาย จึงแสวงหาอาวุธที่ต่อต้านจรวดขึ้นด้วยการซื้อ Patriot missile จากสหรัฐฯ และต่างติดตั้งระบบ Missile Defense System ซึ่งถือได้ว่าเป็นการก้าวไปสู่โครงการสงครามอวกาศ (Star War program) ขึ้นแล้ว⁽²⁾

ตัวอย่างการเสริมเชื้อเพลิงทางอาวุธของประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ การซื้อเครื่องบิน KC-767 Tanker จำนวน 1 ลำที่นำเข้าประจำการในปลายปี ค.ศ. 2008 และจะซื้อเครื่องบินรบ F-22 ราคาลำละ 200 ล้านดอลลาร์จำนวนราว 100 ลำ เพื่อทดแทนเครื่องบิน F-14 FX ที่เก่าและล้าสมัย หากเครื่องบินฝูงนี้เข้าประจำการ จะมีสมรรถนะปกป้องประเทศในรัศมี 2,000 ตารางกิโลเมตร นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังซื้อ Standard Missile-3 interceptors จากสหรัฐฯ โดยติดตั้งบนเรือบรรทุกเครื่องบิน Aegis เพื่อใช้ยิงต่อต้านจรวดของเกาหลีเหนือ ในขณะที่เรือบรรทุกเครื่องบิน Kongou และ Chokai ก็ติดตั้งเครื่องยิงต่อต้านจรวดเช่นกัน ได้หันจะซื้อเครื่องบินรบ F-16 จำนวน 60 ลำ ในขณะที่เกาหลีใต้ได้ตั้งงบประมาณราว 665 พันล้านเหรียญ ในโครงการ Defense Reform 2020 Initiative โดยจะใช้ซื้อเครื่องบินรบไฮเทค F-15K เรือบรรทุกเครื่องบิน SM-6 ship-to-air missiles ซึ่งจะสามารถใช้เป็นโล่ป้องกัน low-altitude missile ได้

จีนได้ทุ่มงบประมาณในการผลิตเครื่องบินรบที่มีสมรรถนะสูงเพื่อใช้ในการต่อกรกับเครื่องบินรบ F-22 ภายใต้อำนาจ Jian-13 และ Jian-14 ที่สามารถติดตั้งเรดาร์ โดยจะสามารถ

ผลิตได้ในปี ค.ศ. 2015 ในขณะที่เดียวกันก็จะต่อเรือดำน้ำพลังนิวเคลียร์ขนาด 93,000 ตัน ให้เสร็จสิ้นใน ค.ศ. 2020 ⁽³⁾

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบกำลังพลและอาวุธของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ค.ศ. 2009

	จีน	เกาหลีใต้	ญี่ปุ่น	เกาหลีเหนือ	ไต้หวัน
พรมแดนทางไกล Coastline(km.)(รวม)	14,500	2,413	29,751	2,495	1,566
ทหารบก Army	2,300,000	560,000	148,500	1,000,000	290,000
ทหารเรือ Navy	255,000	60,000	44,000	46,000	62,000
ทหารอากาศ Air Force	400,000	64,000	44,200	86,000	56,000
นาวิกโยธิน Marine	10,000	28,000	12,000	n.a.	n.a.
รถถัง Main battle tank	7,850	2,330	1,070	4,060	1,644
เครื่องบินรบ Combat aircraft	3,079	555	420	630	41
เรือรบ Combat ship	70	83	150	15	n.a.
เรือดำน้ำ Submarine	75	30	24	98	11
ท่าเรือและอ่าวหลัก Major ports and harbors	8	4	n.a.	12	n.a.
เรือบรรทุกเครื่องบิน Aircraft carrier	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
เรือพิฆาตคอร์บีต Destroyers	30	n.a.	15	n.a.	100
เรือรบขนาดเล็ก Frigates	60	n.a.	41	5	14
ยานใช้ในสงคราม ทุ่นระเบิด Mine Warfare Craft	45	15	38	26	127
ยานสะเทินน้ำสะเทินบก Amphibious Craft	150	14	9	140	16
จีปนาวุธ Missile	1,000	150 (supporting)	50 (supporting)	1,200	-
เฮลิคอปเตอร์ Helicopter	520	117	n.a.	612	476
สนามบินบริการ Serviceable airports	467	580	745	77	310

ยานลาดตระเวนชายฝั่ง Parrol & Coastal Craft	398	8.4	3	500	21
--	-----	-----	---	-----	----

ที่มา: <http://forums.opendemocracy.net/node/48278> (submitted on - 17 February 2009)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบงบประมาณด้านการทหารและป้องกันประเทศ : ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ

(หน่วย: พันล้านเหรียญสหรัฐฯ)

ปี ค.ศ.	จีน	เกาหลีใต้	ญี่ปุ่น	เกาหลีเหนือ	ไต้หวัน
2001	17	11.9	40.8	4.5	1.7
2002	20	13.2	39.5	5.0	1.8
2003	22	18.8	41.4	3.66	1.9
2004	24.7	19.0	44.47	n.a.	n.a.
2005	29.9	20.33	44.165	5.5	n.a.
2006	35	22.4	43.701	6.0	7.7
2007	45	n.a.	41.75	6.5	10.5

2008	61	28.9	n.a.	7.0	n.a.
------	----	------	------	-----	------

ที่มา: <http://forums.opendemocracy.net/node/48278> (Submitted on 17 February 2009)

วิกฤตเศรษฐกิจ: Hamburger crisis

วิกฤตเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาที่ก่อเข้ามาตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้ส่งผลให้เกิดปัญหาอย่างรุนแรงในธุรกิจภาคอสังหาริมทรัพย์และสถาบันการเงินใน ค.ศ. 2007 และต่อภาคอุตสาหกรรมยานยนต์และอื่นๆ ในปีถัดมา ในขณะที่เดียวกันราคาน้ำมันดิบได้พุ่งขึ้นสูงสุด โดยมีราคาบาเรลละ 131.22 เหรียญสหรัฐฯ ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2008 (จากราคาบาเรลละ 30 เหรียญเมื่อปีก่อนหน้า) จากนั้นก็เริ่มลดราคาลงอย่างมาก มาอยู่ที่บาเรลละ 41.41 เหรียญในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2009 ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับราคาข้าวที่เพิ่มสูงขึ้นกว่าตันละ 1,000 เหรียญตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 2008 (ข้อมูลในตารางที่ 4 ได้นำราคาข้าวหอมมะลิเกรด 1 ของไทยมาแสดง ในขณะที่ราคาข้าวขาว 100 % เกรด 1 จะถูกกว่าราวตันละ 264.75 เหรียญ) กล่าวคือ ราคาข้าวได้พุ่งขึ้นราวร้อยละ 30-53 ในช่วงข้ามปี 2007/2008 ต่อมาราคาก็ลดลงอย่างรวดเร็วในตอนปลายปี ค.ศ. 2008

ความผันผวนทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาน้ำมันและราคาข้าวที่เพิ่มสูงขึ้น ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่คนทั่วโลกที่ต้องแบกรับภาระค่าครองชีพที่สูงขึ้น ก่อให้เกิดสภาวะยากไร้แก่คนส่วนใหญ่ในประเทศที่ยากจน ในขณะที่วิกฤตเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาได้ส่งผลให้ประเทศที่ร่ำรวยในยุโรป ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน และสิงคโปร์ ประสบกับความหายนะครั้งรุนแรงที่สุดในรอบ 70 ปี (นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1930 ที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำไปทั่วโลก) ทั้งนี้เพราะสถาบันการเงินยักษ์ใหญ่ล้มละลาย และประชาชนไม่มีอำนาจในการซื้อ ทำให้บริษัทผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต้องลดกำลังการผลิต หรือไม่ก็ต้องปิดกิจการเนื่องจากไม่สามารถขายสินค้าที่ผลิตได้ ก่อให้เกิดการว่างงานในระดับสูงทั่วไป

ในประเทศที่พัฒนาแล้ว ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นฐานการผลิตของบริษัทข้ามชาติและโรงงานประกอบสินค้าก็ได้รับผลกระทบอย่างหนักแน่นเช่นกัน

ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ได้รับผลกระทบอย่างหนัก เนื่องจากต้องพึ่งพาการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม เช่น รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องมือสื่อสารคมนาคมเป็นหลัก จึงต้องลดกำลังการผลิต ลดการจ้างแรงงาน และรายได้ในการขายสินค้าส่งออกลดต่ำลงเป็นประวัติการณ์ในรอบหลายสิบปี ส่วนจีนก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน ทำให้การส่งออกและอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดลงอย่างมาก ⁽⁴⁾

ตารางที่ 4 ราคาน้ำมันดิบและราคาข้าวในตลาดโลก

เดือน/ปี ค.ศ.	ราคาน้ำมันดิบ ⁽¹⁾ (เหรียญ/บาร์เรล)	ราคา F.O.B. ข้าวหอมมะลิ เกรด 1 ⁽²⁾ (เหรียญ/ตัน)
ค.ศ. 2008		
กุมภาพันธ์	90.64	754.50
มีนาคม	99.03	837.00
เมษายน	105.16	1,118.75
พฤษภาคม	119.39	1,222.25
มิถุนายน	128.33	1,096.00
กรกฎาคม	131.22	1,007.80
สิงหาคม	112.41	940.00
กันยายน	96.85	899.25
ตุลาคม	69.16	835.40
พฤศจิกายน	49.76	794.75
ธันวาคม	38.6	816.50
ค.ศ. 2009		
มกราคม	41.54	876.33

กุมภาพันธ์	41.41	879.00
มีนาคม	45.39	894.55

ที่มา : (1) <http://www.opec.org/home/basket.aspx>
(2) http://www.riceexporters.or.th/List_%of_statistic.htm.

ตารางที่ 5 การส่งออกในเดือน ธันวาคม ค.ศ. 2008 เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน

	% ดิลบ
จีน	2.8
เกาหลีใต้	17.4
ญี่ปุ่น	35.0
ไต้หวัน	41.9

ที่มา: “The December Exports Massacre” Thailand Crisis.

<http://thaicrisis.wordpress.com/2009/01/13/the-december-exports-massacre-the-case-of-taiwan-and-south-korea>

ความสัมพันธ์ระหว่างจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น

ในช่วงหลังของทศวรรษที่ 2000 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสามได้เข้าสู่ยุคสันติภาพและความปรองดองมากที่สุดช่วงหนึ่งในรอบศตวรรษทีเดียว ทั้งนี้เป็นเพราะทุกฝ่ายต่างต้องหันเข้าหาและประนีประนอมกันในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ อีกทั้งต่างหลีกเลี่ยงที่จะยกประเด็นความขัดแย้งที่มีมาแต่อดีตมาเป็นเงื่อนไข อันเป็นการแผ้วถางทาง

ให้ผู้นำได้พบปะเจรจากันได้อย่างสะดวก เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่ภาวะสันติภาพเกิดขึ้นได้อาจเนื่องมาจากการที่เกาหลีเหนือได้ทดสอบการยิงขีปนาวุธและทดลองระเบิดนิวเคลียร์ในปี ค.ศ. 2006 ซึ่งสร้างความตื่นตระหนกไปทั่วภูมิภาค แม้แต่จีนที่เป็นประเทศที่เป็นมิตรสนิทกับเกาหลีเหนือก็ได้ประณามการทดลองครั้งนั้นเช่นกัน (แท้จริงแล้ว จีนอาจรู้เห็นเป็นใจกับการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือมาตั้งแต่ต้นก็ได้) เมื่อประชาคมภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือพบกับการทำลายในรูปแบบใหม่ที่จะก่อให้เกิดการทำลายล้างสูง จึงต้องหาทางประสานความสัมพันธ์ต่อกันเพื่อแสวงหาความร่วมมือให้คาบสมุทรเกาหลีปลอดจากอาวุธนิวเคลียร์ และร่วมกับกระตุ้นให้เศรษฐกิจเกิดความมั่งคั่งแก่ภูมิภาค

1. Soft power diplomacy ประเทศทั้งสามได้เพิ่มทางเลือกในด้านความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันตามมิติใหม่ที่เรียกว่า Soft power diplomacy

คำว่า Soft power diplomacy มีความหมายใกล้เคียงกับคำหลายคำ เช่น Public diplomacy และ Cultural Diplomacy คำนี้มีนักวิชาการนำมาใช้หลายคนและต่างก็ให้ความหมายตามความเข้าใจของตนเอง กล่าวคือ นักรัฐศาสตร์ชาวสหรัฐฯ ชื่อ Milton C. Cummings, Jr. ให้คำอธิบายว่า the exchange ideas, information, art, lifestyles, value systems, traditions, beliefs and other aspects of cultures ในขณะที่ Joseph S. Nye, Jr. อาจารย์ผู้สอนวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด กล่าวว่า a prime example of *soft power* – the ability to persuade through culture, value, and ideas opposed to *hard power* which conquers or coerces through military might⁽⁵⁾

กล่าวโดยย่อ การทูตแบบนี้ (ยังไม่มีคำบัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทย อาจใช้คำเรียกว่า การทูตแบบพลังอ่อน การทูตสาธารณะ การทูตทางวัฒนธรรม ก็ได้) หมายถึง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข่าวสาร ศิลปะ วิธีการดำเนินชีวิต ระบบค่านิยม ประเพณีดั้งเดิม และแง่มุมอื่นทางวัฒนธรรม เป็นอาทิ เพื่อชักจูงให้อีกฝ่ายหนึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องไปกับฝ่ายของตน โดยใช้ช่องทางดังนี้ (1) โครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม (2) การแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและทุนการศึกษา (3) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้สื่อข่าว

นักวิชาการ ผู้นำคนสำคัญของต่างประเทศ และ (4) โครงการการเชื่อมโยงระหว่างกันของ ศิลปิน เช่น คณะนาฏศิลป์ ศิลปินในสาขาต่างๆ

เกาหลีใต้เป็นประเทศที่ใช้การทูตทางวัฒนธรรมมากที่สุดประเทศหนึ่ง โดยได้ เล็งเห็นว่า ประเทศของตนมีขนาดเล็ก ตั้งอยู่ท่ามกลางชาติมหาอำนาจทั้งจำนวนพลเมืองและ เศรษฐกิจที่ยิ่งใหญ่กว่า (จีน ญี่ปุ่น และรัสเซีย) และประสงค์ที่จะโน้มน้าวให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกยอมรับสถานภาพของตนเอง จึงได้ทุ่มเทงบประมาณจำนวนมหาศาลในการ ประชาสัมพันธ์ให้โลกรับรู้ถึงความเจริญรุ่งเรืองทางประวัติศาสตร์และความสำเร็จที่ได้รับ ภายหลังจากก่อตั้งประเทศในปี ค.ศ. 1948 หัวข้อการประชาสัมพันธ์จุดเด่นที่ผ่านมา ได้แก่ การ พัฒนาชนบทแซมอิล อุนดง กีฬาเทควอนโด กระแสวัฒนธรรมเกาหลี (Korea Wave) ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ โดยรัฐบาลได้ใช้เงินผ่านทางองค์กรกึ่งรัฐ เช่น Korea Foundation (มูลนิธิเกาหลี), Korea Research Foundation, Academy of Korea Studies และองค์กรศาสนาและการศึกษาพิมพ์เผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับเกาหลีศึกษาทุกแขนง เชิญนักวิจัย ผู้นำรุ่นเยาว์ อาจารย์ นักศึกษา ฯลฯ ไปเยือนและแลกเปลี่ยนกันของเกาหลีโดย การออกค่าใช้จ่ายให้ทุกอย่าง จัดการสัมมนา ให้ทุนการศึกษา ฯลฯ แก่ชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ได้ออกเงินเพื่อตั้งตำแหน่งอาจารย์ด้านภาษาและเกาหลีศึกษาตาม มหาวิทยาลัยของประเทศชั้นนำ พร้อมกับให้ทุนพิมพ์หนังสือ เอกสาร และอื่นๆ แก่ นักวิชาการต่างชาติเพื่อพิมพ์ในภาษาของตนเอง ⁽⁶⁾

โครงการการทูตทางวัฒนธรรมของเกาหลีเป็นเสมือนการถอดรูปแบบมาจากญี่ปุ่น ที่ใช้ Japan Foundation (มูลนิธิญี่ปุ่น) องค์กร Japan International Cooperation Agency (JICA) องค์กรการศึกษา ศาสนา เอกชน และภาคธุรกิจอุตสาหกรรมทำหน้าที่เป็นช่องทาง แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับประเทศต่างๆ ซึ่งเน้นการดำเนินกิจกรรมอย่างเข้มข้นใน ทศวรรษที่ 1960 1970 และ 1980 ปัจจุบัน องค์กรเหล่านี้ก็ยังคงดำเนินการอย่างเข้มแข็ง แม้ จะลดระดับความสำคัญลงไปบ้าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเทศได้เข้าสู่สังคมพัฒนาแล้วเต็ม รูปแบบ ทำให้ทั่วทุกภูมิภาคของโลกรู้จักญี่ปุ่นเป็นอย่างดีแล้ว ญี่ปุ่นจึงเน้นกิจกรรมที่เด่นๆ และมีมาตรฐานสูงเป็นหลัก

จีนได้ใช้ช่องทางทางวัฒนธรรมทุกทาง และใช้สมาคมจีนโพ้นทะเลทำหน้าที่เผยแพร่ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและวัฒนธรรมจีน ซึ่งเริ่มดำเนินกิจกรรมในทศวรรษ 1990 เป็นต้นมาและเน้นการแลกเปลี่ยนมากขึ้นในทศวรรษใหม่ Chinese Academy of Social Sciences (CASS) เป็นองค์กรที่รัฐบาลได้ใช้เป็นศูนย์กลางเพื่อแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมกับต่างชาติ ในขณะที่รัฐบาลของมณฑลต่างๆ ของจีน สถาบันการศึกษาและวัฒนธรรมที่มีอยู่มากมายทำหน้าที่เชื่อมโยงกับรัฐบาลและองค์กรต่างๆ ทั่วโลก

ในทศวรรษ 2000 นี้ องค์กรของทั้งสามชาติต่างเน้นความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรมระหว่างกันและกันเป็นสำคัญ มีการจัดประชุมระหว่างบุคคลทุกระดับปีละหลายครั้ง และส่งเสริมสนับสนุนให้เดินทางไปเยี่ยมเยือนท่องเที่ยว และจัดมหกรรมกีฬา รวมทั้งดนตรีระหว่างกันเสมอ

อนึ่ง ในช่วงปี ค.ศ. 2006-2009 ผู้นำของชาติทั้งสามต่างเดินทางไปเยี่ยมเยือนอย่างเป็นทางการต่อกันอย่างต่อเนื่องมากที่สุดเมื่อเทียบกับในอดีต นายกรัฐมนตรีฟูกูคะเดินทางไปจีนเพื่อร่วมพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนที่กรุงปักกิ่งในกลางปี ค.ศ. 2008 และร่วมพิธีเข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการของประธานาธิบดีลี เมียงบักในเดือนกุมภาพันธ์ 2008 นายกรัฐมนตรีอาโอะวะไปเยือนเกาหลีใต้ในวันที่ 11 มกราคม ค.ศ. 2009 ประธานาธิบดีหู จินเทาเดินทางไปเยือนญี่ปุ่นในวันที่ 6 พฤษภาคม ค.ศ. 2008 และเกาหลีใต้ในวันที่ 24 สิงหาคม ปีเดียวกัน ส่วนนายลี เมียงบักได้เข้าร่วมพิธีเปิดกีฬาโอลิมปิกเช่นกันและไปเยือนญี่ปุ่นภายหลังที่ได้เข้ารับตำแหน่งผู้นำประเทศเกาหลีใต้อย่างเป็นทางการหลังจากที่เดินทางกลับจากการเยือนสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรก ส่วนเหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดก็คือ มีการประชุมสุดยอดของผู้นำทั้งสามชาติบนดินแดนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือเป็นครั้งแรกในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2008 ที่เมืองฟูกูโอกะ ของญี่ปุ่น

2. Hard power diplomacy หมายถึงการใช้การทูตทางกำลังทหาร นั่นคือการบีบบังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งเห็นพ้องด้วยการใช้กองกำลังทหารเข้าโจมตี หรือบีบบังคับด้วยการใช้พลังอำนาจทางอาวุธเข้าไปมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของฝ่ายตรงกันข้าม

แม้ใน

ปัจจุบัน การโจมตีกันด้วยกองกำลังทหารและอาวุธจะไม่เกิดขึ้น แต่การแข่งขันการสะสมอาวุธของประเทศในภูมิภาคนี้ก็จะกระทำกันอย่างต่อเนื่องและเข้มข้นดังที่กล่าวแล้วในหัวข้อข้างต้น ทุกชาติจะพูดถึงคุณภาพของอาวุธที่มีไว้ในครอบครอง และการสร้างแสนยานุภาพในการปกป้องตนเองหากมีความจำเป็นที่ตนเองถูกรุกราน ทั้งนี้ทั้งนั้น ตัวละครที่สำคัญนอกภูมิภาค คือ สหรัฐอเมริกา ที่เน้นความสำคัญในการสร้างความสมดุลระหว่างกลุ่มคอมมิวนิสต์ (จีน เกาหลีเหนือ และรัสเซีย) กับกลุ่มเสรีประชาธิปไตย (เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ใต้หวัน และสหรัฐฯ)

เกาหลีเหนือเป็นเสมือนตัวการที่สร้างความตึงเครียดและเป็นภัยคุกคามสันติภาพและความมั่นคงให้แก่ภูมิภาคนี้ ดังเป็นที่ประจักษ์ว่า เมืองโซมแดงมีอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพการทำลายล้างสูงมากมาย และได้ทำการทดลองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้ “ปล่อยจรวดเพื่อส่งดาวเทียม” ขึ้นสู่อวกาศ เมื่อวันที่ 5 เมษายน ค.ศ. 2009 เวลา 11.20 น. ซึ่งได้สร้างความไม่พอใจให้แก่ประเทศในกลุ่มเสรีประชาธิปไตยที่คาดการณ์ว่า เกาหลีเหนือทดลองยิงขีปนาวุธพิสัยไกลเตโปดอง 2 ที่ยิงได้ไกลถึงฝั่งตะวันตกของสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นจึงได้เตรียมพร้อมด้วยการนำขีปนาวุธต่อต้านมาติดตั้งหากชิ้นส่วนของขีปนาวุธของเกาหลีเหนือตกลงในดินแดนญี่ปุ่น ในขณะที่เกาหลีใต้ได้ตั้งเตรียมพร้อมทางการทหารเพื่อป้องกันประเทศเช่นกัน อนึ่ง ก่อนหน้านั้นญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสหรัฐฯ รวมทั้งประเทศในยุโรปต่างเรียกร้องให้เกาหลีเหนือยุติการยิงจรวดเพื่อส่งดาวเทียม แต่คำตอบของเกาหลีเหนือก็คือ ปฏิเสธข้อเรียกร้องทั้งหมด และประกาศว่าจะทำสงครามกับประเทศใดๆ ที่ยิงจรวดของตนตก ในที่สุดเกาหลีเหนือก็ดำเนินการตามแผนที่ตั้งไว้

จีนได้ส่งสัญญาณว่า จะไม่กระทำการใดๆ หรือมีมาตรการต่อต้านการกระทำของเกาหลีเหนือ แม้ว่าจะไม่ประกาศสนับสนุนเมืองโซมแดงอย่างเปิดเผย จึงเป็นที่รับรู้กันว่าจีนเห็นด้วยกับเกาหลีเหนือในการยิงจรวดส่งดาวเทียม นายหู จินเทาไม่ได้ตอบรับกับข้อเรียกร้องของญี่ปุ่นที่ให้ช่วยเหลือกล่อมเกาหลีเหนือให้ยุติโครงการในการพบกัน ณ. ที่ประชุม G-20 ในต้นเดือนเมษายน ค.ศ. 2009 ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ทำให้นายกรัฐมนตรีอาโษะ แสดงความไม่พอใจต่อปฏิกิริยาของผู้นำจีน

อย่างไรก็ตาม การปล่อยจรวดส่งดาวเทียมของเกาหลีเหนือที่มีจีนสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง อาจมองได้ว่า กลุ่มคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจีนต้องการ “ทดสอบ” ทำที่หรือปฏิบัติการของนายบารัค โอบามา ผู้นำสหรัฐฯ คนใหม่ว่าจะมีนโยบายต่อกลุ่มจีน-เกาหลีเหนืออย่างไร (เมื่อเทียบกับการประกาศนโยบายแข็งกร้าวของอดีตประธานาธิบดีบุช ที่มีต่อเกาหลีเหนือ-จีน) ในขณะที่ญี่ปุ่นได้แสดงออกถึงการเตรียมพร้อมในการปกป้องตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งก็เป็นไปตามแผนในการสร้างความชอบธรรมของญี่ปุ่นที่ต้องการมีกองทัพและการสะสมอาวุธทันสมัยเฉกเช่นเดียวกันกับของประเทศอื่นๆ ทั่วโลก ในอดีต การเคลื่อนไหวใดๆ ของญี่ปุ่นในเรื่องการเสริมสร้างสมรรถนะทางการทหาร (นอกเหนือจากการมีกองกำลังป้องกันตนเองที่มีจำนวนกำลังพลและอาวุธไม่มากนัก) มักจะได้รับการต่อต้านจากจีนและเกาหลีใต้ที่กล่าวหาว่า ญี่ปุ่นกำลังก้าวเข้าสู่ลัทธิมหาอำนาจทางการทหาร อันจะเป็นภัยร้ายแรงต่อประเทศเพื่อนบ้านดังเช่นในยุคก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง

ดังนั้น สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงหลังทศวรรษ 2000 จึงกลายเป็นผลประโยชน์ต่อญี่ปุ่นมากกว่า ส่วนเกาหลีเหนือก็ได้รับเครดิตหรือความเชื่อถือว่า มีขีดความสามารถที่ทันสมัย อันจะส่งผลดีต่อการขายอาวุธให้แก่ประเทศและกลุ่มติดอาวุธ (ที่ต่อต้านรัฐบาล ผู้ก่อการร้าย โจร ฯลฯ) ในปัจจุบันและอนาคต

การส่งจรวดของเกาหลีเหนือที่ประเทศนี้อ้างว่า ได้รับความสำเร็จโดยดาวเทียมได้ขึ้นไปสู่วงโคจรของโลกแล้วนั้น แต่นักวิทยาศาสตร์ของรัสเซียและสหรัฐฯ กล่าวว่า ไม่พบดาวเทียมใดๆ ของเกาหลีเหนืออยู่ในวงโคจรของโลก ต่อมา รัฐสภาญี่ปุ่นได้ประกาศอย่างเป็นทางการว่า เกาหลีเหนือได้ยิงทดสอบขีปนาวุธพิสัยไกล มิใช่ยิงจรวดเพื่อส่งดาวเทียมดังที่กล่าวอ้างไม่⁽⁷⁾

3. Smart diplomacy หมายถึงการบูรณาการระหว่าง Soft power และ Hard power เข้าด้วยกันเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของแต่ละฝ่าย นั่นคือ รัฐจะดำเนินการในกิจกรรมทั้งวัฒนธรรมและกำลังทหารไปพร้อมกัน ความสมดุลอาจเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไข ขนาดทางเศรษฐกิจ และสถานภาพในเวทีทางการเมืองระหว่างประเทศ

กล่าวโดยสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบันได้เข้าสู่การใช้การทูตทางวัฒนธรรมเป็นหลักท่ามกลางกรอบของการแข่งขันซึ่งเป็นใหญ่ในทางเศรษฐกิจ สังคม และการทหาร โดยที่ปัจจัยทางการทหารนั้นมีศูนย์กลางอยู่ที่พฤติกรรมของประเทศเกาหลีเหนือที่ทำทลายและการเผชิญหน้าโดยตรงกับกลุ่มประเทศเสรีประชาธิปไตย แม้ผู้สังเกตการณ์จะรู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เมืองโสมแดงยึดนโยบายและแสดงออกในทางก้าวร้าวบ้างก็ตาม แต่ปัจจัยที่อยู่เหนือสิ่งอื่นใดก็คือ การอยู่รอดของกลุ่มชนชั้นนำและประเทศเกาหลีเหนือนั่นเอง⁽⁸⁾ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจติดตามการพัฒนาการของเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างใกล้ชิดต่อไป

* ข้อมูลในบทความนี้เป็นเรื่องราวต่อจากงานวิจัย 2 เล่ม ดังนี้

อันดับที่ 21 คำรงค์ ฐานดี, ความสัมพันธ์ระหว่าง จีน-เกาหลีใต้-ญี่ปุ่น: ตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 - ปัจจุบัน. รายงานการวิจัย ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2550.

อันดับที่ 22 คำรงค์ ฐานดี, เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ: ความสัมพันธ์ระหว่างจีน เกาหลี และญี่ปุ่น - ตั้งแต่ยุค โบราณจนถึงตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2551.

เชิงอรรถ

- (1) John Feffer, "Asia's Hidden Arms Race," Alter, February 25, 2009.
<http://www.alternet.org/module/printversion/77225> ... *China surpassed Japan in Military spending for the first time in 2006....Newspaper accounts have focused on China's military spending, which officially rose to \$ 45 billion for 2007. However, that public figure, according to US. intelligence estimates, tells only half the story. Beijing's spending, claims these sources, is really in the \$ 100 billion range....*
- (2) "Australian Seen Fueling Arms Race in Northeast Asia," Central News Agency (CAN)
<http://www.fas.org/news/australia/e-10-18-99-28.htm>.
- (3) Kongdan Oh Hassig, "Northeast Asian Strategic Security Environment Study," Institute for Defense Analysis (IDA Paper P-3642), August 2001; Bernard Loo, "How to Avoid a Nuclear Arms Race in Northeast Asia," IDSS Commentaries, Nanyang Technology University Library, 13 September 2004; "Asian Arms Race Would Follow a North Korea Nuke Test," Space War, September 3, 2006; Michael J. Green, "Understanding Japan's Relations in Northeast Asia," Testimony for the Hearing on Japan's Tense Relations with Her Neighbors: Back to Future," House Committee on International Relations, September 14, 2006; Mark J. Valencia, "A Maritime Security Regime for Northeast Asia," Policy Forum Online, 07-065A, August 30, 2007; Sohn Yong-u, "Escalating Arms Race in Northeast Asia," Hankyoreh, January 4, 2008; "Regional Arms Race or Bilateral Arms Races in Northeast and Southeast Asia," Open Democracy, February 17, 2009; "Aegis Ships May Target Missile from North," Japan Times, March 4, 2009.
- (4) Yoon Ja-young, "150,000 Underprivileged to Get Social Service Jobs," Korea Times, March 11, 2009; "Per Capita GDP May Dip Below \$ 15,000," Korea Times, March 11, 2009; "Irregular Workers," Editorial, Korea Herald, March 16, 2009; "KOTRA May Close Overseas Offices," Korea Times, March 10, 2009; "China's Export Down 17.5% in January," China Daily, February 11, 2009; "Over 1,300 Bankruptcies in February," Asahi Shimbun, March 11, 2009.
- (5) "Soft Power" Wikipedia.; "Wisemen Roundtable on Soft Power in Northeast Asia," Workshop Report. Co-organized by East Asia Institute, Korea Foundation and Joongang Ilbo at Seoul. February 12, 2008; Joseff Kingston, "The Strength of Japan's 'Soft Power,'" Japan Times, January 18, 2009; Sol Sanders, "Hillary's Soft Power Meets Hard Northeast Asian Realities," World Tribun.com February 23, 2009.

- (6) “The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations,” Korea Foundation Newsletter. Vol.18 No.2 February, 2009, pp. 6-9; ผู้สนใจสามารถอ่านจากจดหมายข่าวขององค์กรนี้ ซึ่งพิมพ์เผยแพร่ทุกเดือนตลอดระยะเวลาก่อตั้งองค์กรขึ้นมา นอกจากนี้ยังมีเอกสารขององค์กรที่พิมพ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประเทศเกาหลี เช่น Korea Focus, Korea Journal, Korea Policy Review และเอกสารอื่นๆ จำนวนอีกนับไม่ถ้วน
- (7) “Satellite Launch Sparks Conflicting Claims,” China Daily. April 6, 2009; “55% See NK Rocket Launch as Negotiating Tool,” Korea Times. April 9, 2009; “Seoul Lags NK in Rocket Technology,” Korea Herald. April 7, 2009; “North’s Missile Launch,” Editorial. Asahi Shimbun. April 7, 2009; “Missile or Satellite,” Korea Times. March 13, 2009.
- (8) ในวันที่ 9 เมษายน ค.ศ. 2009 รัฐสภาของเกาหลีเหนือ ได้เลือกให้นายคิม จองอิลเป็นผู้นำประเทศ (ในตำแหน่งประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศ) อีกสมัยหนึ่ง ซึ่งนับเป็นสมัยที่ 3 ที่เขาดำรงตำแหน่งนี้ Jean H. Lee, “North Korea’s Kim Appointed to 3rd Term as Leader,” Yahoo News. April 9, 2009.

www.ru.ac.th/korea

พฤษภาคม 2552